

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلمی
(۱۵۰) خارج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشدر .

نسخه سی ۵ غروشدر .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدر
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدلمه
یازیلر اعاده اولماز .

الشرایط

سیر ۱۳۳۰

والله یهدی من یشاءالی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عاكف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

اعماریه سی تمامیه بربرینک عیدر . آوروپا اوج عصر ، شکری ، سچلیا عربلرینک فایزقلندن آلمش . اصمعی برطب کتابندن بحث ایدیور . صانکه بوکونکی تألیفاتنددر . مندرجاتی او قدر زنگیندر . الیوم استانبولده کال حیرتله تماشایا ایندیکنم معظم مبانیک معمارلی مسلمان دکلی ایدیلر ؟ سلطان احمد جامنک معماری محمد آغا برکون جامع بناسنه آبدستیز کیرمدیکنی ، اونک ترجمه حالی یازان کاتبی جعفر چلبی بیان ایدیور . مشهور انکلیز ریاضیسیله همان بر زمانده لوغارتمه جدولی کلنبوی اسماعیل افندی تنظیم ایتمه مشمی ایدی ؟ تمی ایدلم که برکون کلسونده اهل اسلام طلبه سنی مرکز خلافتده تأسیس اولونه حق برکلیه یه طوبیلاوب اولنره عصر حاضرک علوم وفنوننی تدریس سایه سنده مسلمان محیطلرنی نائل انکشاف ایلیم ، اسلامیتک شرفی بین الاقوام آر تدریم .

سبیل الرشاد

احمدجودت بک افدینک سبیل الرشاد حقنده کی توجه والتفاتلرینه تشکر لرایدرز . سبیل الرشاد حقایق و فضائل اسلامییه بی نشر ایندیکی ایچون قبلر ندمحبت اسلامییه اولمیانلر نظر نده تعصبله اتهام اولونمسی طبعیدر . فقط بز شمیمدی یه قدر بویله غرضکارانه اتهاملره اهمیت ویرمدیکنم کی بوندن صوکرده ویزه جک دکلز . بزطوتدیغمز یولک حق یولی اولدیغنه ایمان ایندیکنم ایچون الی ماشاء الله بومسلیکمزده ثابت قدم اوله جغز . ضلالت نه قدر توسع ایدرسه ایتمسون سبیل الرشاد عون حقه حق و حقیقی سولیکدن اصلا فارغ اولمایه جقدر . حق هرشیدن اوستوندر ؛ اوکاهیچ برشی غلبه ایدمسن . حق ده میدانده در ، باطل ده میدانده در . ارباب عقل و بصیرت هر ایکسینی ده تمیز ایدر . سبیل الرشادی تعصبله ، یاخود دیگر بر صورتله اتهام ایدنلره قارشی سبیل الرشاد حقایق و فضائل اسلامییه بی نشر ایله مقابله ایدم جک و او بدبختلر ایچون جناب حقدن هدایت تمی ایلد جکدر . (والذین جاهدوا فینا لهدینهم سبلنا وان الله لمع الحسینین) .

تنظیماتک آچدیغی رخنه لر

یومی رخنه لر یکی استانبول مبعوثلرله متعدد ملاقاتلر یایدیلر . بومیانده ظنین غرضه سی ده رأفت پاشا ایله ر ملاقات یا عیشر . رأفت پاشا مشوع مسائلدن بحث ایتمش ، از جمله تنظیماتک مملکتک تملرنده آچمش اولدقلری رخنه لری شوصورتله ایضاح ایتمشدر :

— تنظیمات یادکاری اوله رق میلو نلرله آلتون بورج و بونک مقابله بوکون محافظه سینه بیله مقتدر اولامدیغمز جسم سرایلر و تمام قارشیننده استانبولدن آنحق ایزمیه قدر کیده بیل بر دمیز یولی ، حقیقی و مادی اولان بو قسک مقابله غریبلاشمش اولق ایچون مولتکک بر مکتوبنده دیدیکی کی یونان فسی ، آروستریا قیلیچی ، ماجار جاکتی ، فرانسز بانطالونی کیهن براردو ، استانبولین طاشیان مدیران امور و بوتون بونلرک تدارکی ایچون آوروپا دستکاهلرینه قبولرینی آرقالرینه

اهمیتی کورملی . یکیدن نه مکتبلر وجوده کتیرمشلر . حالبوکه رومانیا لیلر ، مجارستانه کیردکلی زمان اورادن اوتوز یدی میلیاراق مال و منال کتورمشلر ، مملکتده برشی بر اقامشدر ؛ و یانه ده نه قدر آج عائله وار . فقط اهالی یه مسائل علمییه و فنییه الکتربی پروژکتور لیلر کوستر مکه مخصوص اولان قوجه بر مؤسسه کافی کله مش ، شمعی دیگر بر محله ده اوله بیوک بر مؤسسه ده وجوده کتیریورلر . باور انک مونیخ دارالفنوننده ایسه اون درت بیک طلبه (ته طیلارده عملیات ترایه ده ایشله یوب رزقی آلد ایدنلرده داخل) تحصیل علم ایله وقت کچیریورلر . صوگره بز نه بجز یکمز آدملر اولدیغمزی اکلامالی بز که مکاتب ابتدائیه سزی بیله اون سنه اولکندن ده آشای دوشورمشر و بر مکتب سلطانیک حسن اداره سنی تأمین ایدمه مشز .

سبیل الرشادک آچی و فقط تادرون قلبدن کن مطالعه لرینی دائما اوقویه لم و نه ولیمزده ده اولاد لریمز و قادیلریمز اوقوده لم . بز او آچی سوزلری دیکلمک لازمدر . سبیل الرشاد مکتبلرده ، عائله لره اوقونه حق بر قرائت کتایدیلر .

اخلاق دینییه سائر مملکتلرده نه یولده رعایت ایدلدیکنی اخیراً انکترده ویرلش اولان بر قرار بک کوزل آکلادیلر . انکتره ، حریت شخصییه ، حریت کلامیه بی الکیزیده مدافعه ایدن بر مملکتدر . فقط اخیراً رمسثله ظهور ایدی : هر هانکی بر کیمسه ایسته دیکی اعتقاده سالک اوله بیلیر . لکن الوهیتک انکاری ، ده بیک ، دینسزک ، رافضیک اشاعه و نشر اولونه ماز . بوکا هر کیم تصدی ایدر ایسه قانوناً دوچار مجازات اولور . بری قالدی ، بو مجازاتی قالدیرمق ایسته دی . فقط در حال کتیریوری اسپقوسی (اوراده علمای دین پارلامنتویه رأساً کیرلر) مداخله ایدی . مدافعه سنی دیکلینلر اوکا باشند آشای حق ویردیلر و مجازاتی ابقا ایدیلر .

اون کون قدر اولوبور آوستریاده (پورت شاخ) ده بیوک برخرستیان قونفرمسی اولدی . بوندن مقصد کنجلی اخلاق دینییه دائره سنده تریه چاره لرینی دوشونک و مذاکره ایتمکدر . همان هر ملتدن بورایه دکرلی مدرس لکلیدیلر . هپسیده مشهور آدملر ایدی . دارالفنونلر طلبه سندن دخی خیلیسی بوکا اشتراک ایدیلر . قونفره سالوننده شو عباره آصیل ایدی : « سعادت و سلامت حضرت عیسی نک امهرلی دائره سنده حرکتده در . » بو قونفرده جوق مهم مسئله لر مذاکره ایدلدی . اگر قونفره رانس ایثی اولمسه ایدی ، بنده اورایه کیدوب مذاکره لری دیکلر بک ایدم . موضوعلر مهم ایدی . بز مملکتهمزده بعض کنجیلر ظن ایدیور که آرتق بتون دنیا هر بر قیددن آزاده اوله رق حرکته مأذوندر . بعض جاهلر همزده تدبیرک سیلرینی دینده آرایورلر و سوبله بورلر . بر کره بیطرفانه دوشونلم . سالف الذکر قونفره یه کنلر هب مشهور آدملر در . اگر بو آدملر عیسوی دیننده تریه بی ترقیه مخالف کورمه یورلر ایسه بر حال آدم دین اسلامده تدنی سینی بولایلیری ؟ بز دن بک جوق زیاده حسیات دینییه صاحی اولان اسکی مسلمانلر ایچون دین نه دن مانع ترق اولامش ؟ اواسکیلرک عالمی یالکز علوم دینییه ایله می مشغول ایدیلر ؟ کیمیاده ، هیتمده ، ریاضیاتده ، طبابتده ، حکمتده ، آیاصوفیه کتبه سنده کوردیکم عربی برکتابده کوردیکم رسلردن بالاستدلال ، ماکنه ده ، علم حیوانات و نباتاتده ، زراعتده ، صنایعده ، علم الارضده ، جغرافیا ده یتیشن علمای اسلامک حد و حسابی وارمیدر ؟ اخیراً سچلیا آطه سنده اجرای سیاحت ایتمش اولان یوسف ساح اصمعی نک اثرندن بحث ایندیکنم زمان ، ایتالیا مورخینندن بر ذاتک مسلمانلر حقنده کی تقدیر اتندن بر ایکی صحیفه بی اقتباس ایتمش ایدک . بو سیاحتنامه بی اوقومالی ده اوفاجق بر بنی اغلب حکومتک مالک اولدیغی علمانک عددینی کورملی ، اندلسده ، مصرده ، آفریقای شالیده ، بغدادده ، شامده ، بخارا و ماوراءالنهرده یتیشن بی سایه او علمای اسلام مجبا نصل اولمش ده زمانلر زده رهبر علوم و معارف و مؤسس مدینت اولمش ؟ سچلیانک اعماری تدابیرله شمعی آوروپا تدابیر

ناموسلی انسانلری آچلقدن اولدورن دولت قورلری وقورلری برچفتجیلک قالدی .

چفتجیلک دو یورمدی، دو یورمیور و بوکیدیشله ذها خیلی مدت ده دو یورما یا حق . یا ککش کوروشلر داتما آچی نتیجه لر و بریور . ایشته بونلرک هپسی صرف تنظیماتک و یردیکی مقلدک فکر و روحی، غریبه مساعد اولان فکرلرک شرقده طرز تطبیقی دوشونمکه بیله یلته همک حسی و دولتجیلک فکرینک نتیجه سیدر .

حیات فردیه منزی اقتصادیاته استنادایتدیرمدکجه حیات فردیه مزده یتشمکی و اولاشمنی شخصی تشبیلر مزه ، مساعیمزه استنادایتدیرمیرک یالکز سیاستدن مدد اومدقجه ، ینه باشقه برطرزده تجلی ایدن دولت قیوسنه قوشمقدن باشقه بر شی یا مدقجه حیات ملیه عمومیه منزی قطعاً قورتارامیا جغز .

اقتصادیات واجتماعیاتده ایسه یکانه عامل تکاملدر . اوجبر و تضیق ایله اولماز . بولشه ویزم تضیق ایله موفق اولامیور . بزده کی قادیناق مسئله سی جبری برطرزده و تکاملسز انکشاف ایتدیرملک ایسته یلیدیکی ایچون ایسته نیلن یولاردن چوق آریلور . او حالده تکامل قانونلرینه اتباع ضرورتی قارشینده یز .

افغان سفیری

سلطان احمد خانہ حضرتنریله مہوقات

افغان سفیری سلطان احمد خان حضرتلری بر ، ایکی آی قدر اوروپاده طولاشدقدن سوکره بو هفته عودت وانقره به عزیمت ایلدیله . توفاتیلانده کنیدیسی زیارت ایدرک سیاحت انطباعاتی دیکله دک . سفیر حضرتلری انقره یی تشریف ایتدیکاری زماندن بری طانیورز . افغانستاندن روسیه یه ، اورادن انقره یه کن احمدخان اوروپایی کورمه بی یک آرزو ایدیورلردی . اوروپاده کی افغان سفرا سنک پارسده بر اجتماع عقد ایتلری مشارالیهک بوسیاحت آرزوسنی اجراه بر وسیله اولدی . عالم اسلامک انحطاطی و غربک ترقیاتی مسئله لرله اشتغال ایدن و بو خصوصده بزمله اوزون اوزادی یه محاوره لردہ بولونمش اولان احمد خان حضرتلرینک بالذات کورمش اولدینی غرب جمعیترلی حقتده حاصل ایتدیکی فکرلری دیکله مک بزما یچون آریجه براهمیتی حارزدی . سیاحتک سیاسی جهتلری حقتده هیچ کوروشمدک . اساساً او ، بزما موضوعمزدن خارجدر . یومی غزتلر مشارالیهک بیانات نیاسیه سنی درج ایلدیله . بز ملاقاتمزی اجتماعیاته حصر ایتدک . سفیر حضرتلری اوروبا حیات اجتماعیه سی حقتده اوزون اوزادی یه بزہ ایضا حاندہ

قدر آچمش برملکت ، بویوک بر ذوقمزلک ، قوزموپولیت بروح . ، خلاصه ذاتاملی شعورینی ادراک ایدمه مدیکی ایچون اولمکده اولان زواللی تورک ملتنی حالا بوکون ایچنده چیریندیران شعورسزلق .

حالا بوکون ایچنده چیریندیغمز دیورم ؛ چونکه برملته حقیقی محبت اولنک هر حرکتی بکنمک دکلدر . خطالری بیله رک و کوره رک سهومک و بونلرک ارالیه ایچون الدن کنی یا بق یکانه حقیقی محبت در . بوکون ملی شعور ، دوغدینی ، همزی صاردینی ، یافدینی ، قاوردینی بر صرده بن بک قورقورم که غریبلاشمه بی یا ککش آکلایورز .

بزما کندی مدنیتمز وار . بزما مدنیتمز بر یوزندکی مدنیتلرک اک یوکسه کی ، اک اسکیسیدر . فضیلت اعتباریله هیچ برملک بزمله بوی بیله اولچوشه بیله چکنی قبول ایدمه . و تکمیل قوتمز بوراده در . کوندن کونه سقوط ایدن غریبه قارشی سلاحمز وهمده تک برسلاحمز آنجق مدنیتمز ، آنجق ملی فضیلتلر مزدر . بزما قورتاران و قورتاراجق اولان یالکز اودر . غربک روحیات واجتماعیات عالمینه قولاق و یرک . غربک کچیردیکی تهلمکایی اولر بزمن ابی بیلیر . حالبوکه بز غریبلاشمق لزومی آکلادیغمز زمان تام الی سنه ذہری غربک آنجق جوروک و چوق ضررلی شیلرینی آلق ، بسیط بر مقلد اولمقدن باشقه هر هانکی برشینتی یا بق ایسته مدک .

اسکی دیوانلر مز یرینه اقامه ایتدیگمز اگری بوگری اسکمله لری بوکون تکرار او طه لر مزدن آتمه چالیشورز . شالوار و بوطورک یرینه بانظالونک اقامه سی هیچ بر فضیلت تأمین ایتده ی . یالکز شهر مزده بر کوز کزدیرسه ک اسقوجیالیرک عنغوی کسوله لرینی حالا طاشیمقده اولملریله بیک سنه اولکی ذهینتده اولمدقلرینی کورورز . بو حرکتله ذاتاً ما کنه دوری قارشینده آچلق و خسرانله چارایشان یرلی صنایع مزده محو و ابطال ایتدک . حالبوکه بزما احتیاجمز او یرلی صنعتلرک یاشامسندہ ، یاشایلمسندہ ، آرتیرلمسندہ ایدی .

بزما اوروپادن بالخاصه آلاچغمز شی صناعات کلمسیله افاده ایتک ایسته دیکم ته قیق ایدی . بو نقطه نظر دن تنظیماتک ایلک کونلرندہ اوروپا ایله بوی اولچوشه مزدرک . فقط هیچ اولمازسه المزدہ برشی واردی . شیمدی بوکون هیچ برشی یوق . بعضاً بویقوت یا بقه قالیقدشوق . بویقوتک حقیقه تطبیق ایدلمسی لازم اولدینی زمان حضرت آرمک جتندن چیقدینی شکلده دولاشمقدن باشقه بر شیمز ، بر چاره من اولمدیقنی آچی آچی خاطر لادق . خارجدن کله بیله جک اتمه نک ادخالی بر تجربه و ادراک و معلوماته توقف ایتدیکی ایچون او یابانچی مملکتلری طایبق ، اولنرک لسانی ، احوال و روحیاتی بیلیم ضروری بولوندینی جهتله بویشلردہ غیر مسلم عنصرلرک الہ کچدیکی ایچون زواللی تورک